

Slovo k povzbuzení na pátek 26. března 2021, na pátek po 5. neděli postní
Biblická čtení: Jer 20,10-13; Ž 18; Jan 10,31-42

Milé sestry, milí bratři,

po včerejší slavnosti Zvěstování Páně se dnes opět vracíme k všednodenním biblickým úryvkům těchto postních dnů.

V prvním čtení máme před sebou další úryvek z knihy proroka Jeremiáše. Protože jeho slova jsou našim relativně častým průvodcem postní dobou a nejednou jsme v posledních týdnech otevřeli jeho prorockou knihu, bylo již vícekrát připomenuto, jak to s Jeremiášem bylo a proč se zejména on stal výrazným předobrazem Krista ukřižovaného: Protože snad nejvíc ze všech proroků byl pro hlásání Božího slova pronásledován, jeho současníci ho chtěli za každou cenu umlčet, dokonce zabít, ale on necouvl nazpět, nevzdal to, věrně hlásal nepohodlné Boží slovo dál a dál.

Obvykle se proto snažíme vzít si příklad i ze samotného proroka, pochopitelně s vědomím, že předobraz či obraz nikdy nemůže být tak dokonalý jako jeho boholidský vzor; to je důležité i pro náš vlastní duchovní život, pro naše následování Pána Ježíše. Dnes se ale na Jeremiášova prorocká slova zkusme podívat trochu jinak, jako na slovo Boží, které nic a nikdo nemá sílu umlčet, které nepřestalo znít a zní dodnes.

«Hospodin je se mnou jako silný bojovník; proto ti, kteří mě stíhají, padnou a nic nesvedou» slyšíme dnes z prorokových úst. A má pravdu. I když on sám byl všemožně umlčován, hozen do cisterny, nakonec spolu s ostatními odvečen do Babylónie a jeho Boží slovo mnozí jeho současníci nebrali nevážně, neřídili se jím, snažili se ho vymýtit, přesto Jeremiášovo proroctví neumlklo, zní dodnes, stalo se součástí Božího slova Starého zákona ukazujícího na Krista. A i přestože je ani dnes mnozí neslyšíme a neposloucháme, zní dál a dál a bude znít až do konce světa a bude ukazovat na Krista. Boží slovo (docela) umlčet nejde.

V evangeliu máme před sebou další z kontroverzí Pána Ježíše s Židy, především se zákoníky a farizeji. Tím pádem i další jeho velkou řeč, jak nám ji předává evangelista Jan. Jsme v Jeruzalémě, tentokrát v zimě, kolem svátku posvěcení chrámu.

V Kristových slovech se stále prolínají velká témata jeho boholidství, jeho boholidské podstaty, která se odráží a projevuje ve veškerém jeho jednání, v jeho mocných božích skutcích. Zazní jasně i «jsem Syn Boží», jeho nejvlastnější „jméno“, nejhlubší důvod, proč mu předáci židovského národa tak usilují o život, důvod jeho odsouzení na smrt.

«Znovu by se ho rádi zmocnili, ale on jim unikl» je nenápadná formulace. Je ovšem více než jen popisem situace, více než jen svědectvím, že ještě nepřišla ona «hodina», hodina kříže, a proto že ještě mohl svobodně odejít. Takováto formulace, že Pán Ježíš odněkud, uprostřed svých odpůrců, odešel pryč, není navíc v sepsáních evangelia až zas tak ojedinělá. Můžeme v ní číst předznamenání samotného zmrtvýchvstání. Je možné se snažit Božího Syna zde na zemi všemožně umlčet, zbavit se ho, dokonce i odsoudit na smrt kříže, a tak si myslet, že byl zabít. Jenže Boží Syn vstal z mrtvých. To se stalo jednou provždy, o Velikonocích, jež se záhy chystáme oslavit. Něco podobného se tajemně uskutečňuje znovu a znovu, v Kristových tajemných přítomnostech.

A v tom je veliká útěcha: Ano, je možné umlčet a zničit celou řadu dobrých věcí, mnoho lidských podob tajemného Kristova přebývání mezi námi, ale Boha zabít nelze, Krista nelze sprovodit ze světa, jeho slovo umlčet. On vždy znovu a znovu vstává z mrtvých i v tomto světě, po zdánlivém vítězství zla, znovu a znovu, i uprostřed útoků zla, se rodí dobro. Mnohdy nenápadně, podobně jako světu nenápadné bylo i samo jedinečné Kristovo zmrtvýchvstání, v noci, před úsvitem, i první zjevení Zmrtvýchvstalého byla nenápadná, pokorná, ale přesto skutečná a jasná.

Už druhým rokem můžeme mít oprávněný pocit – a on to bohužel skutečně není jen pocit, ale v mnohém i velmi bolestná skutečnost – , jak kvůli pandemii mnoho dobrých věcí je

pozastaveno, něco i nenávratně ztraceno, celá řada dobrých a prospěšných událostí a činností utlumena. Trpí nemocní, chudí, vyčerpaní, frustrovaní, krachující a zvláště děti a mládež. Přinejmenším „ztracený čas“ (jim) již nikdo nikdy nevrátí. Proto je tak důležité v dnešním Božím slově znovu slyšet ujištění, že ale Boha nikdo zabít nemůže; ani žádný Nietzsche, ani žádný blázen, ani nikdo z nás. Ani žádná pandemie a vše, co s sebou přináší. Pán Ježíš se i proto jednou provždy stal člověkem, zemřel na kříži a vstal z mrtvých, aby se tak dělo i v jeho tajemných přítomnostech mezi námi stále. Z toho důvodu jsou veličiny jako víra, naděje a láska, dobro a křesťanství, potažmo církve, ve své „božské složce“ nepřemožitelné a nezničitelné.

V tomto přesvědčení můžeme najít i určitou úlevu, že se vše dobré nemusíme snažit křečovitě zachránit a ochránit vlastní silou, ono to ani nejde; i Kristovo lidství bylo přibito na kříž a na tři dny zabito. Podstatné je se s Boží pomocí snažit o maximum možného dobra za všech okolností – zvláště v nynějším čase pandemie – a nechat už na Pánu Ježíšovi, jak «unikne» anebo «vstane z mrtvých» vši nepřízni nynější doby...